

Verkställighetshinder enligt 12 kap. 19§ UtlL

En studie om den allmänna regleringen och religion som skyddsskäl

Linda Mathlouthi och Tamara Jovanovic

**Rättsvetenskap, kandidat
2021**

Luleå tekniska universitet
Institutionen för ekonomi, teknik, konst och samhälle

Sammanfattning

I denna studie undersöks den preliminära bedömningen samt de rättsliga instrument som de migrationsrättsliga myndigheterna har att förhålla sig till gällande 12 kap. 19§ *Utlänningslagen* (2005:716) (UtlL). I uppsatsen redogörs för olika bestämmelser och krav rörande när verkställighetsbeslut blir gällande. Även asylprocessen redogörs för i uppsatsen, liksom vikten av en trovärdighetsbedömning. Studien syftar till att undersöka den allmänna regleringen i 12 kap. 19§ UtlL, och hur den EU-rättsliga regleringen påverkat denna bestämmelse. Förföljelsegrunden religion analyseras särskilt. Denna grund tar sikte på en utlänning som befinner sig utanför sitt hemland och på grund av sin religion känner en välgrundad fruktan för förföljelse. Religionsgrunden kan även åberopas som en ny omständighet efter att ett av- eller utvisningsbeslut har fattats, vilket kan aktualisera 12 kap. 19§ UtlL. Vid bedömningen måste det finnas en giltig ursäkt till varför omständigheten inte har åberopats tidigare och grunden för hinder mot verkställighet måste beaktas. Grunderna kan vara de som avses i 12 kap. 1-3§§ samt 4 kap. 1 och 2§§ UtlL, som samtliga behandlas i denna studie. Kriterierna tydliggörs genom en analys av rättspraxis. Studien avslutas med en diskussion om hur skyddsändamålet uppnås samt hur stor vägledning domarna egentligen ger. I uppsatsen används en rättsdogmatisk metod.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 SYFTE, FRÅGESTÄLLNING SAMT AVGRÄNSNING	1
1.2 METOD OCH MATERIAL	1
2. UPPEHÅLLSTILLSTÅND	2
2.1 SKÄL FÖR ATT BEVILJA ASYLSÖKANDE UPPEHÅLLSTILLSTÅND	2
2.2 FLYKTING	2
2.4 FÖRFÖLJELSE	2
2.4 ALTERNATIVT SKYDDSBEHÖVANDE	3
3. ASYL	4
3.1 ASYLPROCESSEN	4
3.2 DEN ASYLSÖKANDE	4
3.3 BEGREPPEN TILLFÖRLITLIGHET OCH TROVÄRDIGHET	5
3.4 METOD FÖR PRÖVNING	5
3.5 UTVISNING OCH AVVISNING	6
4. DEN ALLMÄNNA REGLERINGEN AV VERKSTÄLLIGHETSHINDER	8
4.1 BEGREPPET VERKSTÄLLIGHETSHINDER	8
4.2 VERKSTÄLLIGHETSHINDER ENLIGT 12 KAP. 19§ UTLL	8
4.3 DEN PRELIMINÄRA BEDÖMNINGEN	10
4.4 EXTRA ORDINÄR NATUR	11
4.5 BEVISKRAVET	11
4.6 TILLÄGG TILL DE URSPRUNGLIGA ÅBEROPADE OMSTÄNDIGHETERNA	11
4.7 NY PRÖVNING I ENLIGHET MED 4 KAP.1§ OCH 12 KAP. 19§ UTLL	12
5. INTERNATIONELLA RÄTT OCH EU-RÄT	13
5.1 NON-REFOULEMENT PRINCIPEN	13
5.2 EU-RÄTTSLIGA REGLERINGAR OCH EKMR	13
5.2.1 En kränkning av artikel 3 EKMR	15
5.3 SVENSK RÄTT	16
6. GRUNDER FÖR BESLUT AV VERKSTÄLLIGHETSHINDER GÄLLANDE RELIGION	17
6.1 RELIGION SOM SKYDDSSKÄL	17
6.2 SÄRSKILT OM RELIGION OCH TROVÄRDIGHET	18
6.3 DOMSTOLSAVGÖRANDE	19
6.3.1 Fastställandet av tidpunkten när en ny omständighet borde ha åberopats	19
6.3.2 Ett avgörande som berör konvertering och kravet på giltig ursäkt	20
6.3.3 En genuin övertygelse	20
6.4 MIGRATIONSÖVERDOMSTOLEN	22
7. DISKUSSION OCH SLUTSATS	23
7.1 DEN ALLMÄNNA REGLERINGEN GÄLLANDE 12 KAP. 19§ UTLL?	23
KÄLLOR OCH LITTERATURFÖRTECKNING	27

1. Inledning

En utlännings asylansökan provas olika i varje enskilt land och rätten att söka asyl till följd av förföljelse uttrycks i art 14 i FN:s allmänna deklaration.¹ För att få skydd i Sverige behöver personen uppfylla kraven i 4 kap. 1–2§§ UtIL.² Det vill säga att den sökande måste uppfylla kraven för att antingen betraktas som flykting eller alternativt skyddsbehövande. Om en asylsökande har fått avslag och vill åberopa nya skyddsskäl så bedöms detta inom ett så kallat verkställighetshinder som återfinns i 12 kap. 18 eller 19§§ UtIL.³ En ny prövning beviljas enbart om de nya omständigheterna kan kopplas till asylsökandes skyddsbehov som regleras i 12 kap. 1, 2 och 3§§ UtIL.

Hur 12 kap. 19§ UtIL tillämpas kommer att redovisas i uppsatsen tillsammans med grunder för beslut av verkställighetshinder gällande religion. Vad innebär det då att ange religion som asylskäl? I en asyrlättslig kontext beskrivs skyddsbehov till följd av religion som “bland det mest komplexa”.⁴ Trots att religion är en av de fem grunderna som kan utgöra skydd för förföljelse så definieras inte religion i flyktingkonventionen. Detta gör bedömningen komplicerad. I skyddsgrundsdirektivet (2011/95/EU) stadgas att begreppet religion omfattar både ateistiska och teistiska uppfattningar.⁵ I den här uppsatsen kommer ett svar att sökas på frågan hur ett beslut kan omprövas gällande verkställighetshinder med förföljelse grunden religion.

1.1 Syfte, frågeställning samt avgränsning

Målet med uppsatsen är att undersöka hur en utlänning kan få möjlighet att få sin ansökan prövad i Sverige när ett ut- eller avvisningsbeslut har trätt i kraft. Vi undersöker vilka kriterier som måste uppfyllas för att 12 Kap. 19§ UtIL ska anses vara aktuell och hur dessa grunder förhåller sig till den allmänna regleringen samt vilka krav som ställs när en ny prövning beviljats. Vi ämnar även att redogöra för betydelsen av internationella konventioner och principer i svensk rätt, liksom för begreppet verkställighetshinder. I uppsatsen tydliggörs även hur de olika instanserna utreder förekomsten av verkställighetshinder på grund av religion samt vilka kriterier och krav som ställs för ett uppehållstillstånd.

Följande frågeställningar har väglett arbetet:

- Hur ser den allmänna regleringen ut gällande 12 kap. 19§ UtIL?
- Hur bedöms ett verkställighetshinder när religion anges som skyddsskäl?

1.2 Metod och material

För att besvara frågeställningarna har vi valt att använda oss av en rättsdogmatisk metod. Med hjälp av lagtext, förarbeten, praxis och doktrin har vi tolkat rätten. Utgångspunkten är 12 kap. 19§ UtIL. En undersökning av relevanta rättskällor inom den internationella rätten har gjorts för att se hur den hänger ihop med 12 kap. 19§ UtIL. Även artikel 13 och 3 i Europakonventionen (nedan förkortad EKMR) behandlas i uppsatsen då dessa är relevanta vid asylprövning eftersom ett återvändande kan innebära en risk för den asylsökande. Relevanta rättsfall tas upp för att förstå de olika instansernas beslut av verkställighetshinder gällande skyddsskäl till följd av religion samt för att förstå vilka kriterier som krävs för att 12 kap. 19§ UtIL ska anses vara uppfylld.

¹ Art 14 FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna

² Wikren & Sandesjö, Utlänningslagen: med kommentar, 2017, s. 167

³ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 657

⁴ Stern & Wikström, Migrationsrätt, skyddsbehov och trovärdighet – bedömning i asylärenden 2016, s. 98

⁵ Wikren & Sandesjö, 2017, s 189

2. Uppehållstillstånd

För att en asylsökande ska beviljas asyl måste begreppet förföljelse ha ett samband med förföljelsegrunderna som stadgas i 4 kap. UtL. Vad definierar förföljelse? I detta kapitel redogörs för definitionen av förföljelse samt begreppen flykting och alternativt skyddsbehövande och hur de förhåller sig till varandra. Begreppen förklaras eftersom uppsatsens syfte är att utreda verkställighetshinder samt prövningen av 12 kap. 19§ UtL.

2.1 Skäl för att bevilja asylsökande uppehållstillstånd

Grunderna för uppehållstillstånd kan vara av olika: det kan röra sig om förföljelse eller att den sökande är i behov av skydd.⁶ EU och Sverige lyder under FN:s flyktingkonvention vilken är en utgångspunkt för den asyrlagstiftningen. För att en person ska definieras som flykting ska personen befinna sig utanför landet samt känna en välgrundad fruktan för förföljelse. I artikel 1 definieras begreppet flykting.⁷

2.2 Flykting

Utgångspunkten för att en person ska betraktas som flykting återfinns i 4 kap. 1§ UtL. Här stadgas att en utlänning ska befinna sig utanför landet personen är medborgare i och känna en välgrundad fruktan för förföljelse till följd av religion, ras, nationalitet, politisk uppfattning eller på grund av kön eller sin sexuella läggning.⁸ En annan grund för förföljelse kan vara att myndigheter utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada mot den sökande.⁹

Utlänningslagens definition gällande flykting överensstämmer med bestämmelserna som återfinns i FN:s flyktingkonvention och skyddsgrundsdirektivet. Genom 2005 års utlänningslag kompletterades lagen, vilket resulterades att förföljelse till följd av tillhörighet till en viss samhällsgrupp omfattas av internationellt skydd.¹⁰ För att uppfylla kriterierna inom 4 kap. 1§ UtL ska utlänning känna en välgrundad fruktan i landet personen är medborgare i. Det måste föreligga ett orsakssamband mellan förföljelse och förföljelsegrunderna för att uppfylla kraven inom 4 kap. 1§ UtL. Orsakssambandet innebär att det måste finnas en relation mellan övergreppen som den asylsökande riskerar att utsättas för och händelsen som har uppstått. Uppkomst av flyktingskap behöver inte alltid ske när utlänningen flytt från sitt hemland, utan utlänningen kan komma att bli flykting vid en senare tidpunkt genom att omständigheter i landet förändrats under tiden personen varit frånvarande. Sådana omständigheter kan bero på politiska förändringar i hemlandet som exempelvis statskupp, eller att utlänningen bedrivit politisk verksamhet mot regimen i hemlandet. I dessa fall har utlänningen blivit flykting *Sur Place*. Flykting *Sur Place* innebär att asylskälen har först uppstått i tillflykts landet.¹¹

2.4 Förföljelse

Förutsättningen för att utlänningen ska klassas som en flykting enligt skyddsgrundsdirektivet, flyktingkonventionen eller utlänningslagen är att de handlingar som den sökande riskerar i hemlandet är att betrakta som förföljelse. Varken flyktingkonventionen eller skyddsgrundsdirektivet ger någon exakt definition på begreppet förföljelse. Rent allmänt stadgas att det ska vara fråga om en handling, underlåtenhet eller en åtgärd som kan leda till hot mot personens liv, frihet eller andra allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter. Det framgår av artikeln 1 A

⁶ Seidlitz, Asylrätt: En praktisk introduktion, 2019, s. 69

⁷ Seidlitz, 2019, s.19

⁸ 4 kap. 1§ Utlänningslagen (2005:716)

⁹ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 196

¹⁰ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 168

¹¹ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 172

Flyktingkonventionen att det måste vara upplevda eller befarade begrepp som är tillräckligt allvarliga, av antingen sin natur eller på grund av att det har skett vid upprepade tillfällen, eller att handlingen är av en viss intensitet som får utlänningen att känna en viss fruktan.¹² I Skyddsgrundsdirektivets artikel 9.2 förklaras att förföljelse kan vara fysiskt eller psykiskt våld.¹³ Personen ska känna en välgrundad fruktan som innefattar både en objektiv och subjektiv enhet, men den allra viktigaste delen är den subjektiva delen. Denna del handlar om hur den asylsökande känner fruktan för förföljelse. För att fruktan ska godtas måste den vara välgrundad samt att fog för anförandet måste finnas. Bedömningen som görs är att den sökandes personliga förutsättningar samt förhållanden i hemlandet undersöks.¹⁴

Med stöd av artikel 9.3 i skyddsgrundsdirektivet så måste det finnas ett samband mellan förföljelsen och förföljelsegrunderna. Vilket innebär att utlänningen måste vara förföljd på grund av nationalitet, ras, politisk åskådning, religion eller tillhörighet till en samhällsgrupp det vill säga uppfylla kraven i 4 kap 1§ UtL.¹⁵ Exempelvis beskrivs det i artikel 10.1 b skyddsgrundsdirektivet att begreppet religion omfattas av icke- teistiska, ateistiska och teistiska trosuppfattningar, dessa tre kan utgöra en grund till förföljelse. Förföljelse på grund av politiska uppfattningar är också ett exempel som kan utgöra en grund till förföljelse. Personen behöver inte vara politiskt aktiv, utan bara att myndigheterna har kännedom om att personen har en otillåten politisk inställning kan utgöra en grund.¹⁶

2.4 Alternativt skyddsbehövande

Förutsättningarna för att en person ska betraktas som alternativt skyddsbehövande omfattas av 4 kap. 2§ UtL. Den stadgar att en utlänning som i andra fall än som avses i 4 kap. 1§ UtL befinner sig utanför hemlandet utlänningen är medborgare i och att ett återvändande skulle innebära en risk för utlänningen. Paragrafen avses för den sökande som löper risk att straffas med döden, annan omänsklig eller förnedrande bestraffning och på grund av denna risk inte kan nyttja hemlandets skydd. Bestämmelsen i 2§ representerar artiklarna 2f, 6, 7 och 15 inom skyddsgrundsdirektivet, och bestämmelsen bygger på den tidigare formuleringen inom skyddsgrundsdirektivet artikel 1 angående skyddsbehövande i övrigt.

Som sagt bedöms en person vara alternativt skyddsbehövande om utlänningen har lämnat sitt hemland och inte kan återvända på grund av risker, exempelvis straffas med döden eller kroppsstraff.¹⁷ Det kan också handla om en utlänning som har skadats allvarligt på grund av en pågående väpnad konflikt i hemlandet.¹⁸ Som benämnts innan anses en person som alternativt skyddsbehövande om den inte omfattas av 4 kap. 1§ UtL eftersom den inte är en flykting utan kategoriseras som alternativt skyddsbehövande.¹⁹ Denna studie kommer att fokusera på 4 kap. 1§ UtL och därmed kommer inte alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2§ UtL vara aktuell inom denna studie.

¹² Wikren & Sandesjö, 2017, s. 177

¹³ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 179

¹⁴ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 174

¹⁵ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 182

¹⁶ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 189

¹⁷ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 201-202

¹⁸ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 202-203

¹⁹ Wikren & Sandesjö, 2017 s. 201-202

3. Asyl

Utgångspunkten för varje asylprövning är att en enskild och individuell bedömning ska ske. I avsnittet nedan förklaras asylprocessen steg för steg och den metod som Migrationsverket använder sig av tydliggörs. Fokus ligger på att förklara begreppen tillförlitlighet och trovärdighet.

3.1 Asylprocessen

En asylprocess skiljer sig från många andra förvaltningsärenden på så sätt att det ofta saknas materiell bevisning. Det kan dessutom vara väldigt svårt att få uppgifter om förföljelse bekräftade, vilket gör det svårare att bedöma framtida risker för förföljelse. De frågor som Migrationsverket ska ta hänsyn till har att göra med flertalet olika aspekter, såsom landinformation, den relaterade kunskapen som finns om landets kulturella och politiska system samt dess sociala företeelser. Det kan dessutom vara frågor om olika intyg om diverse händelseförlopp som trauman, tidigare tortyr och olika former av sjukdomar.²⁰

MIG 2007:12 är ett avgörande från migrationsöverdomstolen, som ställer upp vissa punkter som prövningen av asylärendet ska inrikta sig på. Är berättelsen enhetlig eller splittrad? Har utlänningsen lämnat en verklig och detaljerad berättelse eller är informationen detaljfattig? Innefattar informationen motsägande uppgifter eller har berättelsen varit oförändrad under processens gång? Kan informationen stödjas av den aktuella landinformationen samt den allmänna kända faktan eller går berättelsen emot sådana uppgifter? Dessa punkter, enligt Migrationsverket är det som ska vara utgångspunkten vid en analys.²¹

Premissen för en rättssäker asylprövning är att den sökande ska få möjlighet att förklara och berätta om sin bakgrund. Den sökande ska även förklara de omständigheter samt händelseförlopp som har lett till en flykt och därmed känner fruktan för förföljelse. Detta innebär i sin tur att Migrationsverkets handläggare ska vara väl förberedd inför den kommande utredningen så relevanta frågor kan ställas och eventuella förklaringar om klagoranden kan presenteras för den asylsökande.

En handläggare har oftast väldigt lite information om den sökande och dennes bakgrund i början av utredningen, därav är en stor del av utredningen att skaffa en stabil och äkta kunskap om det land den asylsökande kommer ifrån. Den huvudsakliga bevisningen är asylberättelsen i ett ärende, därför är det ytterst viktigt att handläggaren ställer följdfrågor när något är oklart. Sedan är det också viktigt för handläggaren att skapa en förtroendefull stämning eftersom viktiga omständigheter såsom exempelvis trauman är viktiga att känna till.²²

3.2 Den asylsökande

Huvudregeln är att den sökande ska ansöka om uppehållstillstånd innan avresan men när det handlar om asyl så ska den sökande ansöka direkt när den har ankommit till Sverige.²³ Den sökande ska identifiera sig med hjälp av identitetshandlingar eller pass, för att underlätta Migrationsverkets beslut. I handlingarna ska det stå vilket medborgarskap personen har samt när den är född. Den sökande som inte har handlingar med sig vid inresan ska försöka visa vem den är, exempelvis genom en familjebok, födelsebevis eller annat. Detta hjälper Migrationsverket att identifiera den sökande. När den sökande har ansökt om asyl måste personen lämna finger-

²⁰ Seidlitz, 2019, s. 97

²¹ Seidlitz, 2019, s. 98

²² Seidlitz, 2019, s. 101

²³ Seidlitz, 2019, s. 69

avtryck samt bli fotograferad. Detta registreras till ett LMA-kort som visar att personen är asylsökande. Anledningen till att man tar fingeravtryck är för att se om personen har sökt asyl i ett annat land.²⁴ Visar det sig att den asylsökande har ansökt om uppehållstillstånd i ett annat land är det Dublinförordningen (EU nr 604/213) som beslutar om vilket land som ska ansvara för personens ansökan. Efter att sökande har lämnat fingeravtryck samt blivit fotograferad kommer den att träffa en utredare. Utlänningen ska berätta om vem den är och varför den har lämnat sitt hemland med hjälp av en tolk. Sedan kommer personen att bli kallad till en asylutredning, under utredningen kommer den sökande återigen berätta varför den har flytt och om det återfinns konsekvenser ifall den återvänder till sitt hemland.²⁵

3.3 Begreppen tillförlitlighet och trovärdighet

Migrationsverkets uppgift är att göra en objektiv bedömning om den sökandes berättelse och om de anförda uppgifterna är tillförlitliga och trovärdiga. Detta innefattar inte bara den sökandes berättelse utan den värderingen av bevisningen i övrigt. Förutsättningarna för att en person ska vara behörig för internationellt skydd är att den sökande hyser en välgrundad fruktan för förföljelse i överensstämmelse med kraven i flyktingkonventionen. Det kan även omfatta om personen av andra skäl än de som tas upp i flyktingkonventionen löper risk för att utsättas för ett allvarligt händelseförlopp vid ett återvändande till hemlandet. Omständigheterna och den information som den sökande lägger fram är det som ligger till stöd för personens ansökan. För bedömningen om den sökande hyser välgrundad fruktan eller riskerar att utsättas för diverse olika faktorer blir den centrala betydelsen för bedömningen i vilken omfattning omständigheterna och annan bevisning kan godtas. Utifrån att aspekterna kan anses vara tillförlitliga och trovärdiga kan den sökande ges möjlighet till att få internationellt skydd.²⁶

Vad menas då med begreppet "trovärdighet"? Vad avses med "trovärdighetsbedömning" i en asyl-rättslig bemärkelse? Självaste ordet "trovärdighet" betyder att en person eller en omständighet har egenskapen att vara värd att tro på, det vill säga att den är tillförlitlig. Det som avses med "trovärdighetsbedömning" är däremot inte alltid detsamma i nationella asylprocesser. Ett exempel är att begreppet "trovärdighet" kan användas i relation till en person som förtjänar att bli trodd på medan begreppet "tillförlitlighet" kan används när det handlar om riktigheten och exaktheten av informationen som har anförts. Begreppen ger olika betydelser och detta skapar i sin tur förvirring i vad som faktiskt ska tas hänsyn till i en prövning för skyddsbehov. Det som däremot är viktigt att betona är att beslutsfattaren inte är skyldig till att vara övertygad om sanningshalten i ett anförande för att det ska godkännas som trovärdigt. Utan det som är "sant" är således en sak och vad som anses vara väsentligt för bedömningen är en annan.²⁷

3.4 Metod för prövning

Migrationsverkets strävan är att ge vägledning till vad som ska beaktas för att en asylprövning ska vara rättssäker. Sedan utgår verket ifrån principen om fri bevisprövning, vilket innebär att det inte finns några begränsningar på vad som får användas som bevis. Detta innebär i sin tur att beslutsfattaren får besluta om vilket värde bevisningen har.²⁸ Metoden fri bevisprövning får däremot aldrig grundas på subjektivism, intuition eller godtycke. Bedömningen som Migrationsverket gör ska vara rationell och objektiv grundad. Utredningsansvaret ligger både på den sökande och myndigheten.²⁹

²⁴ Seidlitz, 2019, s. 72-73

²⁵ Migrationsverket, 2021

²⁶ Stern & Wikström, 2016, s. 11

²⁷ Stern & Wikström, 2016, s. 12

²⁸ Seidlitz, 2019, s. 97

²⁹ Seidlitz, 2019, s. 98

Innan en ny prövning görs av den sökandes allmänna trovärdighet ska Migrationsverket analysera asylberättelsen samt identifiera relevant fakta som framkommit. I detta steg läggs vikten på att en person kan ha varit utsatt för exempelvis allvarliga hot, våld och krig som i sin tur kan ha orsakat att personen har försummat vissa detaljer samt ordningen på olika händelseförlopp. Den sökande har både återopsbördan och bevisbördan för sitt anförda asylskäl.³⁰

För att förstå beviskravets innebörd finns det ett fall som handlar om att Europadomstolen kritiserat Sverige. Målet avser ett bevis i form av intyg som skrivits ut av en allmänläkare på en vårdcentral angående en individ som berättat han blivit torterad i sitt hemland. Intyget kom att nekas och Europadomstolen menade med sin kritik att all bevisning ska beaktas även om det har ett lågt bevisvärde.³¹ Som ovan nämnt utgörs bevisningen huvudsakligen av berättelsen från den sökande med stödbevisning såsom vittnesmål, landinformation och diverse olika handlingar tas också i beaktande. En analys ska göras runt varje relevant bevistema, det vill säga den omständigheten som ska bevisas, och om det visar sig att något i bevisningen inte är tillförlitligt ska en bedömning göras hur det påverkar kärnan i berättelsen och förklara bristerna för den sökande.³² Av UNHCR:s handbok (punkt 199) och praxis från Europadomstolen, ska den asylsökande få möjlighet att ge en förklaring till de uppgifter handläggaren anser är oklara och osammanhängande i utsagan.³³ Därefter ska en bedömning ske av förklaringarna och noggranna och sakliga motiveringar ska ges av den sammantagna bedömningen om tillförlitlighets- och trovärdighetsbristerna.³⁴

3.5 Utvisning och avvisning

Om ett uppehållstillstånd återkallas eller om en ansökan angående ett uppehållstillstånd avslås ska personen som vistas i Sverige antingen blir avvisad eller utvisad.³⁵ Avvisning används inom ett avlägsnandebeslut som beslutas inom tre månader efter att utlänningen har skickat in sin första ansökan angående uppehållstillstånd. Detta sker efter utlänningens ankomst till Sverige och under tre månader kan det föreligga ett avvisningsärende. Medan utvisning används när det handlar om ett avlägsnandebeslut som har beslutats efter tre månader.³⁶ Utvisning innebär att ett land beslutar att föra ut en utlänning med ett annat medborgarskap från sitt territorium. Utvisning från Sverige kan bero på att den utländske medborgaren saknar uppehållstillstånd, pass eller om utlänningen döms till brott som kan leda till fängelse.³⁷ Det vill säga att det som skiljer ett utvisningsbeslut från ett avvisningsbeslut är tidsfristen.³⁸

Migrationsverket prövar om en asylansökan kan tillämpas enligt 8 kap. 19§ UtlL som handlar om en omedelbar verkställighet. Detta innebär att Migrationsverket ska avvisa en utlänning med omedelbar verkställighet om utlänningens uppgifter saknar tillförlitlighet eller om personens uppgifter saknar betydelse. Om migrationsverket anser att det är uppenbart vid start att det inte föreligger någon grund för asyl ska den avvisas.³⁹

³⁰ Seidlitz, 2019, s. 98

³¹ Seidlitz, 2019, s. 98

³² Wikren & Sandesjö, 2017, s. 198

³³ Seidlitz, 2019, s. 99

³⁴ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 199

³⁵ 8 kap. 16§ Utlänningslag

³⁶ Gleisner & Arvidsson, 2021, skriv ut namn här

³⁷ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 480

³⁸ Gleisner & Arvidsson, 2021

³⁹ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 485

Möjligheten att få nya grunder prövade angående uppehållstillstånd är begränsade när ett avlägsnandebeslut trätt i kraft efter att ut- och avvisningsbeslut har vunnit laga kraft. Utlänningens möjlighet till uppehållstillstånd är begränsad vid denna tidpunkt eftersom de uppgifter som tillförs till stöd kommer att prövas utifrån bestämmelser i utlänningslagen angående verkställighetshinder.⁴⁰

⁴⁰ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 485

4. Den allmänna regleringen av verkställighetshinder

I följande avsnitt tydliggörs och förklaras begreppet verkställighetshinder. Frågan om vilka kriterier som krävs för att 12 kap. 19§ UtIL ska anses vara uppfylld förklaras. Vidare redogörs för sambandet mellan 4 kap. 1§ och 12 kap. 19§.

4.1 Begreppet verkställighetshinder

När en asylprocess har genomförts och den sökande har fått avslag på sin asylansökan får den ett beslut om antingen avvísning eller utvisning. Detta innebär att den sökande inte längre får stanna i Sverige. När ett beslut om avvísning eller utvisning inte längre går att överklaga har beslutet vunnit laga kraft. Trots ett lagakraftvunnet beslut kan vissa omständigheter tillkomma eller ändras som kan göra att utvisningsbeslutet inte kan utföras. I detta skede sägs det att ett verkställighetshinder föreligger. Verkställighetshinder innebär att det finns ett hinder för den sökande att åka tillbaka till sitt hemland.⁴¹

I 12:e kapitlet i UtIL finns det regler om verkställighetshinder. I de första tre paragraferna stadgas principen om non-refoulement som beskriver omständigheterna när det är förbjudet att återvända en person till hemlandet.⁴² Sedan stadgas bestämmelser om verkställighetshinder som kan användas i undantagsfall. För att ett verkställighetshinder ska bli aktuellt ska det vara nya uppgifter som framkommer när det redan finns ett lagakraftvunnet beslut. Det är 12 kap. 18 och 19§§ UtIL som reglerar detta.⁴³

I 12 kap. 18§ stadgas det om situationer där det finns antingen folkrättsliga, praktiska eller medicinska verkställighetshinder. Ett folkrättsligt hinder kan exempelvis vara om ett nytt händelseförlopp som har uppkommit som kan utgöra att personen i hemlandet kan riskera dödsstraff, tortyr eller kroppsstraff eller andra kränkningar av sina mänskliga rättigheter. Ett praktiskt hinder kan vara att ett land inte är villig att ta emot personen. Sedan kan ett medicinskt hinder vara att personen är alldeles för sjuk för att klara av resan.⁴⁴ I 19§ stadgas det om situationer där utlänningsen presenterar nya skyddsgrunder eller omständigheter som kan antas utgöra bestående verkställighetshinder.⁴⁵ Detta presenteras i avsnittet nedan.

4.2 Verkställighetshinder enligt 12 kap. 19§ UtIL

I 12 Kap. 19§ i UtIL stadgas:

”Om ett beslut om uppehållstillstånd inte kan meddelas enligt 18 §, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning om utlänningsen i ett ärende om verkställighet av ett beslut om avvísning eller utvisning som fått laga kraft åberopar sådana nya omständigheter som

- 1. kan antas utgöra ett bestående sådant hinder mot verkställigheten som avses i 1, 2 eller 3 §, och*
- 2. inte kunnat åberopas av utlänningsen tidigare, eller utlänningsen visar giltig ursäkt för att inte ha åberopat omständigheterna tidigare.*

Är förutsättningarna enligt första stycket inte uppfyllda, ska Migrationsverket besluta att inte bevilja ny prövning.

⁴¹ Asylrättscentrum, 2021

⁴² Wikren & Sandesjö, 2017, s. 606

⁴³ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 651 och 657

⁴⁴ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 664-665

⁴⁵ Wikren & Sandesjö, 2017, s 657

Första stycket gäller inte om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § och en sådan ansökan inte tidigare under utlänningens vistelse i Sverige har prövats genom ett beslut som har fått laga kraft. I ett sådant fall ska Migrationsverket pröva ansökan och besluta om inhibition i verkställighetsärendet.

Av 16 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige framgår att första stycket inte gäller under perioden 20 juli 2016–19 juli 2021 om utlänningen endast åberopar sådana omständigheter som kan ligga till grund för skyddsbehov enligt 4 kap. 2 a §. Lag (2019:486).”⁴⁶

I första stycket stadgas det att inom ett verkställighetsärende är Migrationsverket skyldiga att pröva frågan om uppehållstillstånd på nytt. Skyldigheten är däremot begränsad till händelser där utlänningen åberopar nya omständigheter som kan antas utgöra verkställighetshinder enligt 1, 2 och 3 §§ UtL. Sedan är en av förutsättningarna att den nya omständigheten inte kunnat tagits upp tidigare av den sökande eller visar en giltig ursäkt för att inte ha åberopat den nya omständigheten tidigare. Ett till kriterium som måste vara uppfyllt för att 19 § ska kunna tillämpas är att Migrationsverket inte kunnat meddela ett beslut om uppehållstillstånd redan i 18 §.⁴⁷

Enligt punkt 1 har utlänningen rätt till en ny prövning om denne kunnat åberopa nya omständigheter som kan antas utgöra ett bestående hinder mot verkställigheten av de faktorer som stadgas i 12 kap. 1, 2 och 3 §§. Med detta sagt är en ny prövning endast möjlig om den sökandes omständigheter hänger samman med behov av skydd här i landet och inte om utlänningen åberopar anknytningsskäl, skäl av humanitär art mot verkställighet eller åberopar ett praktiskt verkställighetshinder. Vid dessa omständigheter är endast ex-officio-bestämmelserna i 18 § tillämplbara.⁴⁸ Ex-officio innebär att Migrationsverket självmant med stöd av 12 kap. 18 § kan bevilja uppehållstillstånd.⁴⁹ Vid en ny prövning krävs det ytterligare enligt 19 § punkt 2 att omständigheterna inte hade kunnat tas upp tidigare av utlänningen eller att han eller hon visar giltig ursäkt för att inte ha gjort detta. Detta krav hänger samman med frågan om en prövning av extraordinär natur.⁵⁰

Vid frågan om utlänningen kan visa giltig ursäkt till varför inte tidigare omständigheter åberopats anförde regeringen i motiven till 19 § bland annat följande:

“I kravet på giltig ursäkt måste inbegripas att utlänningen skyndsamt efter det att nya omständigheter kommit fram, som han eller hon anser utgör grund för skydd i Sverige, redovisar dessa för myndigheterna. Vad som kan anses som giltig ursäkt får avgöras i det enskilda ärendet. En giltig ursäkt i det enskilda fallet kan vara att utlänningen i hemlandet utsatts för traumatiska upplevelser som varit svåra att berätta om i ett tidigare skede. Det kan också vara fråga om nya tidigare okända sakuppgifter som utlänningen inte kunnat eller bort känna till”.⁵¹

Beroende på om förutsättningarna är uppfyllda finns de möjlighet för en ny prövning och då ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till en ny prövning. Leder det till att utlänningen inte har rätt till uppehållstillstånd så ska inte något nytt avisnings- eller utvisningsbeslut meddelas. Den nya prövningen ska endast betraktas som ett ställningstagande till frågan

⁴⁶ 12 kap.19 § Utlänningslag

⁴⁷ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 658

⁴⁸ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 660

⁴⁹ Se MIG 2021:7

⁵⁰ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 662

⁵¹ Prop. 2004/05:170 s.227

om rätten till uppehållstillstånd.⁵² Det framgår av 12 kap. 22§ tredje stycket att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut upphör först att gälla när ett permanent uppehållstillstånd meddelats.⁵³

Vidare framgår av andra stycket att Migrationsverket inte ska pröva en ansökan på nytt när villkoren enligt första stycket inte är uppfyllda, det vill säga besluta om att inte bevilja en ny prövning. Med hänsyn till prövningens art sägs det i motivet att beslutet bör kunna vara ganska kortfattat. Beslutet kan härifrån överklagas till en migrationsdomstol med stöd av 14 kap. 5§ UtIL. Sedan kan domstolen i vanlig ordning kunna överklaga till migrationsöverdomstolen, dock krävs det ett prövningstillstånd.⁵⁴

I tredje stycket framhålls det att den sökande nästan alltid har rätt, enligt 4 kap. 1 och 2§§ som flykting eller som annan skyddsbehövande att få en ansökan om uppehållstillstånd prövad. För att förtydliga tredje stycket, avses endast personer som efter ett avvisnings- eller utvisningsbeslut framfört en annan grund än asylskäl. Tredje stycket gäller alltså inte före detta asylsökande.

Rätten att få en dylik ansökan prövad gäller även om ansökan görs medan den sökande omfattas av ett lagakraftvunnet beslut om antingen avvisning eller utvisning. Däremot för att en asylsökande ska få sitt ärende prövat är om en sådan ansökan inte tidigare skett genom ett lagakraftvunnet beslut under utlänningsens besök i Sverige. Har detta hänt i verkställighetsärendet blir det i stället centralt om prövning av nya omständigheter, enligt första stycket.⁵⁵

4.3 Den preliminära bedömningen

För att ett en asylsökande ska få möjlighet till en ny prövning i enlighet med 12 kap. 19§ ska den som fattar beslut göra en så kallad preliminär bedömning ifall kraven för en ny prövning ska beviljas samt att dessa krav ska anses uppfyllda. Dessa krav är som ovan nämnt, att den sökande åberopar en ny omständighet som kan antas utgöra ett bestående hinder och att det kan konstateras att en giltig ursäkt finns för att omständigheten inte åberopats dessförinnan.⁵⁶ Bestämmelserna i paragrafen kan endast bli möjliga att tillämpa i de nya situationer den sökande är i behov av skydd från omständigheter på den plats denne ska återvända.⁵⁷ Ifall den sökande åberopar folkrättsliga, praktiska eller medicinska verkställighetshinder, finns det inte skäl för att medge en ny prövning.⁵⁸

Migrationsverket är skyldiga att pröva frågan om uppehållstillstånd på nytt vid ett verkställighetsärende enligt paragrafens första stycke, dock är deras skyldighet begränsad vid nya omständigheter som kan antas utgöra ett verkställighetshinder enligt 12 kap. 1, 2 och 3§§ UtIL.⁵⁹ I 1 och 2§§ stadgas det att avvisning eller utvisning aldrig får verkställas om det finns skälig anledning att anta att utlänningsen skulle vara i fara att utsättas för kroppsstraff, straffas med döden, en annan omänsklig behandling eller förnedrande behandling som ovan nämnt.⁶⁰

Vidare i rättsfallet MIG 2010:11 uttryckte migrationsöverdomstolen att en prövning enligt 12 kap. 19§ UtIL ska göras i den ordning som stadgas i lagrummet. Detta betyder att Migrationsverket först ska pröva om de nya faktorerna kan antas utgöra ett bestående verkställighetshinder

⁵² Prop. 2004/05:170 s. 301

⁵³ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 664

⁵⁴ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 664

⁵⁵ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 665

⁵⁶ MIG 2010:11

⁵⁷ MIG 2012:11

⁵⁸ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 664-665

⁵⁹ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 662

⁶⁰ 12 kap. 1-2§§ Utlänningslagen

i enlighet med 12 kap. 1, 2 eller 3 §§. Efter det ska verket pröva om omständigheten inte kunnat framföras tidigare eller om den sökande visar giltig ursäkt för att inte åberopat omständigheten dessförinnan.⁶¹

4.4 Extra ordinär natur

Som förklarats i tidigare avsnitt är prövningen av 12 kap. 19 § ett extraordinärt rättsmedel som ska tillämpas restriktivt.⁶² Det framgår av förarbetena att när nya omständigheter åberopas är det inte tillräckligt att dessa utgör tillägg till de ursprungliga åberopade omständigheterna eller utgör modifieringar av anförda situationer. Utan innebär i sin tur att det inte får bli en fråga om en förnyad prövning av vad som redan framförts i ärendet.⁶³

4.5 Beviskravet

En till förutsättning för att en ny prövning kan komma att bli aktuell är att utlänningen når upp till de beviskrav som förutsätts. (Beviskraven i en asylprocess förklaras mer djupgående i avsnitt 3.1) Visar det sig att omständigheterna inte är av en dylik karaktär och att utlänningen inte når upp till de beviskrav som uppställs ska inte ny prövning beviljas.

Beviskravet i 12 kap. 19 § innebär att den åberopade omständigheten ska kunna "antas utgöra" ett bestående hinder. Det innebär enligt förarbetena att rekvisitet "antagligt" mer eller mindre inte får handla om en avlägsnande möjlighet, för att den anförda omständigheten utgör ett hinder mot att kunna verkställa ett avvisnings eller utvisningsbeslut.⁶⁴ Begreppet antagligt har i doktrinen uttalats betyda en mindre sannolikhetsövertikt för att ett antagande är riktigt. Detta kan tolkas som att de anförda omständigheterna inte får tas hur som helst med syftet att få en ny prövning till stånd endast för att fördröja beslutet i grundärendet. Det är på detta sätt migrationsöverdomstolen ska förstå och tillämpa begreppet vid en prövning av 12 kap. 19 §.⁶⁵

4.6 Tillägg till de ursprungliga åberopade omständigheterna

Rättsfallet MIG 2015:2 handlar om ett par från Iran, A och B, som reste till Sverige med viseringar i slutet av år 2011 med anledningen att besöka släktingar. År 2012 ansökte de om asyl med anförandet att en av makarna, A varit medlem i en hemlig grupp som producerade regimkritiska dokumentärfilmer. En vecka innan de kom till Sverige fick de veta att A:s assistent gripits av landets säkerhetstjänst. Veckan efter ankomsten till Sverige fick de även reda på att de iranska myndigheterna gjort en husrannsakan i deras bostad där A:s dator hade beslagtagits. Makarna anförde vidare att på datorn fanns det tre klipp som A har producerat och vidare nämnde de att Iran visste om A:s politiska aktivitet och därför riskerade att gripas vid ett återvändande till hemlandet. Migrationsverket beslutade att avslå A:s och B:s ansökningar om uppehållstillstånd och att avvisa dem från Sverige.

En första prövning på verkställighetsstadiet påbörjade när paret i november 2012 anmälde att hinder uppkommit mot att verkställa besluten om avvisning. De framförde bland annat en film som A hade lämnat in till migrationsdomstolen som nu blivit publicerad i Iran. Migrationsverket valde att avslå ansökan. I överklagandet till migrationsdomstolen framförde A och B att filmen spridits och att den genererade fler än 40 000 träffar och anledningen är för att filmen tar ställning mot den religiösa diktaturen i Iran, detta i sin tur har väckt säkerhetsmyndigheternas uppmärksamhet. Överklagandet avslogs med motiveringen att skyddsskälerna redan prövats

⁶¹ MIG 2010:11

⁶² Se MIG 2008:20

⁶³ prop. 2004/05:170 s. 227

⁶⁴ prop. 2004/05:170 s. 300

⁶⁵ Se MIG 2010:11

tidigare och de anförda omständigheterna var mer tillägg till det som prövats tidigare. Sedan ansåg migrationsdomstolen att den nya omständigheten, att en av de tre filmerna publicerats saknade betydelse på grund av att det var oklart hur de kunde kopplas till A och B. Dagen därpå avslaget anmälde paret ett nytt hinder mot verkställighetsbeslutet om avvisning med anförandet att de har hotats via mail och telefon till följd av att filmen publicerats.

Målet kom att tas upp till migrationsöverdomstolen som anförde att omständigheten som tagits upp, att A producerat en regimkritisk film redan har prövats. Omständigheten kan därför inte betraktas som ny i den mening som omfattas i 12 kap. 19§ UtlL. Domstolen motiverade att detta synsätt stämmer väl överens med *“lagstiftarens strävan att ta in en mer restriktiv hållning till möjligheten att på grund av nya omständigheter få till stånd en prövning av uppehållstillstånd frågan och därmed lagakraftvunna avlägsnandebeslut”*⁶⁶. Sammanfattningsvis saknas det skäl att bevilja B och A en ny prövning av frågan om uppehållstillstånd i enlighet med 12 kap. 19§ UtlL.⁶⁷

4.7 Ny prövning i enlighet med 4 kap.1§ och 12 kap. 19§ UtlL

För att komma underfund med paragrafen 12 kap. 19§ är det essentiellt att känna till dess roll inom ett asylärende och processen utlänningsen utgör hos Migrationsverket. Migrationsverket prövar villkoren i skyddsbestämmelserna som återfinns i 4 kap. 1-2§§, de undersöker om asylsökande uppfyller kraven som ställs inom 4 kap. 1-2§§, antingen som flykting eller alternativt skyddsbehövande.⁶⁸ Prövningen som Migrationsverket genomför måste ständigt börja med en undersökning ifall den asylsökande kan anses vara flykting i första hand och senare alternativt skyddsbehövande. När beslutfattaren ska bedöma ska den ta hänsyn till olika faktorer innan ett beslut fastställs, exempelvis allvarsgraden som den sökande kan drabbas av ifall den återvänder till sitt hemland. Beslutfattaren kollar även varför den sökande hotas exempelvis varför den är förföljd, det som även undersöks är ifall det återfinns en möjlighet för den sökande att söka sig till en annan del av sitt hemland.⁶⁹

Ifall beslutfattaren väljer att avslå en asylsökandes ansökan kan personen överklaga beslutet enligt 14 kap. 3§ UtlL till Migrationsdomstolen och om de också avslår ansökan kan utlänningsen överklaga till Migrationsöverdomstolen.⁷⁰ Efter ett beslut kan den sökande åberopa ett hinder för verkställighet och det är då 12 kap. 19§ kan bli aktuell vid förutsättningen att ex-officio bestämmelsen i 18§ samma kapitel inte kan tillämpas. För att få en ansökan prövad i ett förstainstansförfarande gäller det enbart ansökan som inte har prövats tidigare genom ett lagakraftvunnet beslut under utlänningsens vistelse i landet. Ifall detta har skett blir det i stället fråga om prövning angående nya omständigheter enligt 12 kap. 19§ första stycket. Vid det här tillfället blir det ingen prövning om beviljande av uppehållstillstånd utan endast att en ny prövning kan beviljas.⁷¹

⁶⁶ MIG 2015:2

⁶⁷ MIG 2015:2

⁶⁸ Seidlitz, 2019, s. 101-102

⁶⁹ Wikren & Sandesjö, 2017, s 167

⁷⁰ 14 kap. 3§ Utlänningslag

⁷¹ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 665

5. Internationell rätt och EU-rätt

I detta avsnitt redogörs för hur den internationella rätten och EU-rätten förhåller sig till utlänningslagen.

5.1 Non-refoulement principen

Non-refoulement principen är en internationell princip som bygger på regleringen flyktingkonventionen och EU-direktiven.⁷² Utgångspunkten i en prövning av skyddsbehov är att ingen ska fara illa vid ett återvändande när ett beslut om antingen avvisning eller utvisning gjorts. Det framförs ingen uttrycklig bestämmelse i flyktingkonventionen om att konventionen är skyldig till att ta emot flyktingar, det som däremot uttrycks är non-principen i artikel 33. Bestämmelsen utgör hinder mot att utvisa flyktingar till länder där de riskerar att utsättas för tortyr, annan omänsklig behandling eller att denne fruktar för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk uppfattning.⁷³ Principen är sedvanerättsligt bindande och ska finnas med i varje steg av utlänningsens individuella bedömning.⁷⁴ Principen liknar artikel 3 i tortyrkonventionen, som säger att det är förbjudet att avlägsna en person till en stat när det föreligger grundad anledning till att det kan föreligga en risk för personen att exempelvis utsättas för omänsklig behandling.⁷⁵

5.2 EU-rättsliga regleringar och EKMR

För asylprövningen i allmänhet är flera artiklar relevanta och ett flertal direktiv har utarbetats inom EU-rätten.⁷⁶ Det finns två direktiv som är kompletterande till 12 kap. 19§ UtL, asylprocedurdirektivet samt skyddsgrundsdirektivet. Asylprocedurdirektivet (2013/32/EU) innehåller regler om huruvida en asylsökande ska bedömas. I skyddsgrundsdirektivet definieras när en person är i behov av skydd, inom direktivet fastslås grunder som en person ska ha för att anses berättigad till skydd inom ett annat land.⁷⁷

Asylprocedurdirektivet innehåller regler angående den asylsökandes preliminära bedömning vid en avvisning eller utvisning. Direktivet innehåller även regler inom en asylprövning. Vid en asylprövning ska den beslutande myndigheten först fastställa om den sökande uppfyller kraven för flyktingstatus. Därefter ska medlemsstaterna pröva ansökningarna individuellt, opartiskt samt objektivt för att få en korrekt bedömning. Aktuella och exakta landinformation ska erhållas för myndigheten som prövar den enskildas beslut, detta uttrycks i artikel 10. Innan medlemsstaterna har fattat ett beslut ska de den sökande ges en möjlighet att lägga fram sina synpunkter och innan den beslutande myndigheten beslutar ska en personlig intervju ska genomgå för att avgöra beslutet enligt artikel 34. Artikel 34 handlar om förfaranderegler för den preliminära prövningen som tidigare nämnt och prövningen får inte vara utformat på ett sätt som gör det omöjligt för den asylsökande att få tillgång till en ny prövning. Vid en ny prövning gällande verkställighetshinder ska medlemsstaterna följa utfästelserna i artikel 40 som säger att när en utlänning har lämnat ytterligare utsagor ska myndigheterna pröva den nya informationen i samband med den tidigare prövningen.⁷⁸ Dessa krav blir enbart aktuella först ifall en ny prövning har beviljats.

⁷² Prop. 2013/14:248 s 13

⁷³ Prop. 2013/14:248 s 13

⁷⁴ Seidlitz, 2019, s.20-21

⁷⁵ Konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

⁷⁶ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 50

⁷⁷ Seidlitz, 2019, s.43

⁷⁸ Asylprocedurdirektivet 2013/32/EU

Den preliminära bedömningen inom direktivet innebär att de anförda omständigheterna undersöks efter ett beslut har bifallits, den nya prövningen får enbart beviljas om den asylsökande inte kunde åberopa de nya omständigheterna tidigare. Det vill säga att EU-stater har möjlighet enligt artikel 24(1) samt artikel 32–34 att använda sig av en preliminär bedömning som ska vara i samband med ett avslutat ärende. Bedömningen återfinns i artikel 34 och prövningen ska följa de utfästelserna som ställs inom artikel 10, exempelvis om den sökande inte vågat anföra om sin religion.⁷⁹

Skyddsgrundsdirektivet är ett EU-direktiv och medlemsstaterna blir enbart bundna av direktivets regler om den har inkorporerats in i deras lagstiftning. Syftet med direktivet är att säkerställa att alla medlemsstater verkställer samma kriterier när det handlar om vilka personer som är behov av skydd. För att en person ska uppfylla kriterierna "flykting" inom den EU-rättsliga regleringen, ska utlänningen känna en välgrundad fruktan för förföljelse till följd av förföljelsegrunderna. Direktivet fastställer olika villkor för att en person ska beviljas asyl. I artikel 2c skyddsgrundsdirektivet definieras begreppet flykting, bestämmelsen är samma som i flyktingkonventionen och utlänningslagen. I artikel 9.2 beskrivs även hur förföljelse kan komma i uttryck, exempelvis genom psykiskt eller fysiskt våld.⁸⁰ Hur omständigheterna utgör förföljelse och ifall förhållandena är tillräckligt allvarliga eller om det föreligger upprepning av förföljelse som kan medföra en allvarlig kränkning av utlännings mänskliga rättigheter, hänvisas till artikel 3 i EKMR.⁸¹

Artikel 3 EKMR blir relevant i ett asylärende vid en utvisning eller avvisning om den strider mot förbudet i artikel 3 tortyrkonventionen, som även stärks av praxis från Europadomstolen. Anledningen till att artikel 3 EKMR blir relevant vid ett asylärende är för att en utlänning inte får utvisas eller avvisas ifall det föreligger en risk för tortyr eller en annan omänsklig behandling. Detta är viktigt att ta hänsyn till eftersom den kan utgöra ett bestående hinder vid ett verkställighetsbeslut.⁸²

Definitionen i artikel 3 EKMR lyder: "*Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning*".⁸³ Denna definition stadgas även i 12 kap. 19§ första stycket som hänvisar till bestämmelserna som har en liknande formulering, som innebär att vid ett verkställighetsbesluts ska utlännings risker bedömas.⁸⁴ Ett exempel är att staten vill skicka tillbaka en utlänning till dess respektive ursprungsland och det kommer fram att utlänningen har bytt religion och kan därmed inte återvända på grund av att risken för tortyr eller annan omänsklig behandling kan förekomma.

Artikel 13 EKMR är också relevant i ett asylärende. Definitionen i artikel 13 EKMR lyder: "*Var och en, vars i denna konvention angivna fri- och rättigheter kränkts, skall ha tillgång till ett effektivt rättsmedel inför en nationell myndighet och detta även om kränkningen förövats av någon under utövning av offentlig myndighet*".⁸⁵ Artikeln innebär att utlänningen som har kränkts ska ha tillgång till ett effektivt rättsmedel, det vill säga få sin sak prövad på nytt. Anledningen till att artikel 13 EKMR blir relevant vid ett asylärende är för att en asylsökande ska ha rätt till ett effektivt rättsmedel om det föreligger någon kränkning av deras rättigheter. Inom

⁷⁹ Asylprocedurdirektivet 2013/32/EU

⁸⁰ Art 9.2 skyddsgrundsdirektivet

⁸¹ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 179

⁸² Art 3 Europakonventionen

⁸³ Art 3 Europakonventionen

⁸⁴ 12 kap. 19§ Utlänningslag

⁸⁵ Art 13 Europakonventionen

denna artikel definieras även prövning av konventionskränkningar som definieras i artikel 3 EKMR. Denna rätt är en viktig del eftersom den ger enskilda rätt att få sina rättigheter och kränkningar prövade.⁸⁶

I målet "Vilvarajah and others v the United Kingdom" (nr 13163/87) berörs frågan angående artikel 3 EKMR, där fem ansökningar lämnades in till Europeiska kommissionen mot Storbritannien angående mänskliga rättigheter. En utav de sökande var en lankesisk medborgare och vid inresa till Storbritannien ansökte han om asyl enligt flyktingkonventionen, men han nekades av statssekreteraren. Detta eftersom de ansåg att det inte förelåg någon bevisning för förföljelse. Han anförde att han har upplevt en rad händelser där han har blivit misshandlad samt fängslad. Efter att ha sökt tillstånd angående rättslig prövning upphävde domstolen detta och han fick återvända till Sir Lanka vilket resulterade till att han fortfarande fruktade för sitt liv. Han överklagade detta och efter överklagandet fick han återvända till Storbritannien där han fick lämna in en ny ansökan om asyl. Ansökningen lämnades in till kommissionen och de hävdade att förföljelse, tortyr eller andra omänskliga behandlingar inte får vara i strid med artikel 3, samt att det inte hade förelegat någon effektiv åtgärd enligt lagen med avseende till samma artikel. Själva ansökan handlar om huruvida staten har överträtt artikel 3 och artikel 13 EKMR. Kommissionen uttryckte att det inte hade skett någon överträdelse av artikel 3 men att det har skett ett brott mot artikeln 13.⁸⁷

5.2.1 En kränkning av artikel 3 EKMR

I rättsfallet MIG 2019:5 handlar den om personen MA som åberopat religion som en ny omständighet. Migrationsverket beslutade den 25 oktober 2016 att avslå MA:s ansökan om asyl i Sverige och beslutade om utvisning till hemlandet Afghanistan. Under december 2017 skickade MA in en anmälan angående ett bestående verkställighetshinder. Omständigheten han åberopade var att han hade konverterat till kristendomen. MA anförde att risken för tortyr eller annan omänsklig behandling skulle ske vid ett återvändande på grund av konverteringen. Migrationsverket beslutade att inte bevilja en ny prövning med stöd av 12 kap. 18 och 19 §§ UtlL. MA överklagade domen och yrkade på att domen skulle upphävas och att en ny prövning av frågan om uppehållstillstånd skulle beviljas. Vid frågan om en ny prövning hänvisade domstolen till internationell praxis gällande utlänningens risk vid ett återvändande. De hänvisade till Europadomstolens dom från den 21 januari 2011 i målet M.S.S mot Belgien och Grekland. Under detta rättsfall yrkade de på att frågan om en utvisning till ett annat land kan innebära att individen utsätts för en omänsklig behandling, vilket strider mot artikel 3 EKMR därmed ska detta prövas noggrant. Motsvarigheten till artikel 3 EKMR återfinns i 12 kap. 1 § UtlL, där det finns ett generellt förbud mot utvisning och avvisning av en person om det finns en skälig anledning till att utlänningen kan utsättas för omänsklig behandling. Principen om non-refoulement återspelas i 12 kap. 2 § UtlL, vilket innebär att en utvisning och avvisning inte får verkställas om utlänningen riskerar att utsättas för förföljelse. I detta fall har MA konverterat till kristendomen vilket innebär att han kan riskera att utsättas för en omänsklig behandling om Migrationsverket inte beviljar en ny prövning och utvisa honom till Afghanistan. När det handlar om en ny prövning hänvisade migrationsdomstolen till målet F.G. mot Sverige, där de anförde att en ny prövning ska beviljas om det föreligger en risk för förföljelse enligt tidigare internationell praxis. Resultatet i avgörandet var att migrationsöverdomstolen upphävde migrationsdomstolens dom och beviljade MA en ny prövning av frågan om uppehållstillstånd, eftersom detta kan innebära en kränkning enligt artikel 3 EKMR om en ny prövning inte beviljas.⁸⁸

⁸⁶ Art 13 Europakonventionen

⁸⁷ Vilvarajah and others v the United Kingdom, Nr 13163/87, 30 Oct 1991

⁸⁸ MIG 2019:25

5.3 Svensk rätt

Sedan år 1999 har EU skapat ett gemensamt asylsystem som grundar sig på flyktingkonventionen. År 2005 tillkom flertal direktiv att antas, och bland dessa var bland annat asylprocedurdirektivet samt skyddsgrundsdirektivet som ovan nämnt. Skyddsgrundsdirektivet är kärnan inom det gemensamma asylsystemet. Direktiven har sedan dess omarbetats och år 2010 införlivades de i svensk rätt.⁸⁹ Utlänningslagen justerades så att den hör ihop med statsregleringen inom skyddsdirektivet och även asylprocedurdirektivet.⁹⁰ Genom (2005:716) års UtL uppkom det en ny process- och instansordning inom ärenden för uppehållstillstånd. Överprövningen av Migrationsverkets beslut ska i stället ske i migrationsdomstolar, numera förvaltningsrätten i Stockholm, Luleå, Malmö och Göteborg, och i en migrationsöverdomstol, det vill säga i kammarrätten Stockholm.⁹¹ Den nya lagen tillförde en omfattande omstrukturering av bestämmelserna. Bland annat har begreppen avvisning och utvisning omdefinierats och bestämmelserna om en ny ansökan gällande uppehållstillstånd ersattes av en ny ordning med prövning av politiska och andra verkställighetshinder i ärenden där beslutet om avvisning eller utvisning vunnit laga kraft.⁹² De ändringar som gjordes angående 12 kap. 19§ UtL var bestämmelserna angående en ny prövning.

Vid ett verkställighetsärende ska Migrationsverket under vissa förutsättningar utan yrkade pröva om ex-officio bestämmelsen 12 kap. 18§ kan bevilja uppehållstillstånd, om nya omständigheter har uppkommit. Nya omständigheter som har åberopats i ett verkställighetsärende och 18§ inte kan tillämpas ska Migrationsverket i stället pröva om en ny prövning kan ske enligt 12 kap. 19§. I vissa fall kan de anförda omständigheterna utgöra ett bestående verkställighetshinder i enlighet med 12 kap. 1, 2 och 3§§ UtL. Kriterierna om att omständigheterna inte har kunnat åberopas tidigare eller att de bestående verkställighetshindren kan göra sig antagliga, ska Migrationsverket ta upp frågan om uppehållstillstånd till ny prövning.⁹³

Som följd för införandet av det första asylprocedurdirektivet kom flertalet ändringar att göras i Utlänningslagen. De främsta ändringarna som påverkat 12 kap. 19-19a§§ är bestämmelserna från art 32-34 asylprocedurdirektivet. I samband med genomförandet av asylprocedurdirektivet tillkom tredje stycket inom 12 kap. 19§ UtL, som senare ändrades till 12 kap. 19a§ UtL.⁹⁴ I samband med lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige tillkom fjärde stycket inom denna paragraf.⁹⁵ Numera är hela 12 kapitlet i UtL utformad med en koppling till non-refoulement principen samt tortyrkonventionen.⁹⁶

⁸⁹ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 49-51

⁹⁰ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 50

⁹¹ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 34

⁹² Wikren & Sandesjö, 2017, s. 34

⁹³ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 660

⁹⁴ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 665

⁹⁵ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 666

⁹⁶ Se MIG 2019:5

6. Grunder för beslut av verkställighetshinder gällande religion

I detta avsnitt lyfts det fram hur Migrationsverkets olika instanser handskas med fall som behandlar situationer där den sökande kommit med religion som en ny omständighet och 12 kap. 19§ UtL blir aktuell. Avsnittet tydliggör även hur de olika instanserna utreder förekomsten av verkställighetshinder på grund av religion samt vilka kriterier och krav som ställs för ett uppehållstillstånd.

6.1 Religion som skyddsskäl

Förföljelse på grund av religiös uppfattning kan ta olika former. Den kan ämna förbud mot en viss trosuppfattning eller religion. Den kan dessutom avse medlemskap i ett religiöst samfund genom förbud mot religiös undervisning eller offentlig gudstjänstutövning. Förföljelse till följd av religion kan också yttra sig i allvarliga trakasserier som sker mot de som utövar sin tro.⁹⁷

I en asylrättslig kontext beskrivs skyddsbehov till följd av religion som "ibland det mest komplexa".⁹⁸ Den väcker trovärdighetsfrågor som är unika av sitt slag och överlappas oftast med andra grunder för skyddsstatus. Trots att religion är en utav de fem grunderna som kan utgöra skydd för förföljelse, så nämns det inte i flyktingkonventionen om hur religion definieras.⁹⁹ Detta gör frågan otroligt komplicerad.

I UNHCR:s Handbok och i det så kallade Riktlinjer om internationellt skydd berörs frågan om förföljelse till följd av religiös uppfattning. Handboken refererar till FN:s Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och även till ICCPR (förkortning för International Covenant on Civil and Political Rights) för uppfattningen av begreppet "religion". Det som framkommer är det som nämnts lite innan, att förföljelse till följd av religiös tillhörighet kan anta i olika former.¹⁰⁰ I UNHCR:s riktlinjer om förföljelse av religion, anges tre olika delar som kan utgöra skyddsbehov på grund av religion:

- Religion som övertygelse eller tro
- Religion som identitet och/eller
- Religion som levnadssätt.

Den första kategorin omfattas av alla former av religiös övertygelse. I skyddsgrundsdirektivet artikel 10 stadgas det att när religion uppkommer som skyddsgrund så ska begreppet omfatta teistiska, icke-teistiska och ateistiska trosuppfattningar. Detta på grund av att när icke-traditionella övertygelser uppkommer måste dessa kunna definieras som religion enligt flyktingkonventionen för att skyddsbehov ska kunna ges. I den andra kategorin, religion som identitet: stadgas det mindre om självaste övertygelsen och mer om tillhörigheten till en viss grupp som binds ihop med gemensamma värderingar, ritualer och traditioner. Tillhörigheten kan genomlevas av både individen själv samt av andra. Tredje kategorin, religion som levnadssätt: hör ihop med vad personen i fråga anses manifestera av en viss tro eller övertygelse, det handlar om hur detta påverkat personen, dess syn på omvärlden och hur personen uppfattas.¹⁰¹ Detta

⁹⁷ Wikren & Sandesjö, 2017, s. 189

⁹⁸ Stern & Wikström, 2016, s. 98

⁹⁹ Stern & Wikström, 2016, s. 98

¹⁰⁰ Stern & Wikström, 2016, s. 99

¹⁰¹ Stern & Wikström, 2016, s. 100

är de tre delar som definieras av UNHCR:s handbok. Som tidigare nämnt finns det ingen generell definition utan varje bedömning gällande om det finns risk för förföljelse på grund av religiös övertygelse ska utgå från vad den enskilde tar upp om dennes situation.¹⁰²

Migrationsverkets ställningstagande gällande religion som asylskäl inklusive konvertering, tar upp ett antal faktorer för bedömningen av skyddsbehov på grund av religiös uppfattning. Ställningstagandet pekar på svensk och internationell rättspraxis och utifrån detta ger det en formel för hur bedömningen för skyddsbehov till följd av religiös övertygelse ska gå till. Det rättsliga ställningstagandet i sig har ingen formell rättslig status men har däremot ett betydande informellt inflytande över hur bedömningen ska ske. Rekommendationer som ges är att det från början av ärendet ska hämtas in relevant, trovärdig och aktuell landinformation och att självaste landinformationen ska beakta att förföljelse grundar sig vanligen på mer än ett skäl. Religiösa övertygelser brukar dessutom ha en anknytning till identitet och levnadssätt men kan även vara anknutet till frågor om politik, kön, etnicitet och med mera. Vidare tillskrivs att en tillräcklighetsprövning ska genomgå. Sedan rekommenderas att trovärdigheten ska provas efter att tillräcklighetsprövningen har genomförts.¹⁰³

6.2 Särskilt om religion och trovärdighet

Av UNHCR:s riktlinjer är frågan om trovärdighet gällande religion som asylskäl central, speciellt angående personer som konverterat efter att de lämnat hemlandet, konversation sur Place. I enlighet med riktlinjerna konstateras det att en bedömning av trovärdigheten för skyddsskäl till följd av religion görs bäst när utredaren ställer öppna frågor som får den sökande att själv berätta om sin religion samt vad för betydande roll religionen har. Hur den praktiserar religionen, dess religiösa upplevelser och andra skäl som kan ligga till grund för rädslan av förföljelse. Faktakunskaper anses inte vara så givande vid förhör, eftersom personer med låg utbildning eller som kommer från särskilt utsatta områden samt isolerade områden kanske inte bär på så mycket kunskap om religionen. Trots de inte bär på så mycket kunskap kan de vara förföljda med grund för den religiösa tillhörigheten. Däremot ska personer som är ledare av något religiöst slag eller som har en mer betydande roll gällande religiösa frågor förväntas ha mer djupare kunskap. Kraven ska trots detta inte sättas jättehögt men ska beaktas vid en trovärdighetsbedömning. Det kan också finnas personer som har fötts in i en religion men som kanske inte utövar den. Enligt riktlinjerna krävas en mindre grad av kunskap och när det gäller sökande som tillskrivits en viss religiös tillhörighet eller livsåskådning, etableras det enligt riktlinjerna ingen formell kunskap om religionen.¹⁰⁴

Konvertering kan under vissa omständigheter leda till skyddsbehov Sur Place det vill säga 4 kap. 1 § UtL.¹⁰⁵ I fråga om flyktning Sur Place kan det uppkomma särskilda trovärdighetsfrågor. När det gäller konversion ge skriftlig bevisning som exempelvis dop, tillhörighet till en kyrka eller bibelundervisning ge visst stöd för att en konversion skett, men bevisen får ingen avgörande betydelse. Det som måste utredas är om konversionen är genuin och det är nästan alltid i det här skedet en muntlig utredning som avgör. Riktlinjerna rekommenderar en ingående undersökning av den sökandes förhållande till den nya övertygelsen i form av en intervju med öppna frågor snarare än ett förhör om faktakunskap. Handläggaren ska fråga och beakta hur övertygelsen betraktas i den sökandes hemland och vad som kan ske vid ett återvändande. Utredningen ska vidare fokusera på hur den sökande levtt religiöst i hemlandet, hur det tagit sig i uttryck, hur den sökande exempelvis kommit i kontakt med kristendomen i Sverige. Vidare ska

¹⁰² Stern & Wikström, 2016, s. 100-101

¹⁰³ Migrationsverket, 2021

¹⁰⁴ Stern & Wikström, 2016, s. 135-136

¹⁰⁵ Migrationsverket, 2021

den sökande få förklara hur denne kommer att manifestera sin tro och hur processen att den sökande vill konvertera gått till. Stor vikt läggs vid om konversionen kommit till hemlandets kännedom och hur hemlandets myndighet ser på detta.¹⁰⁶ Konversionen leder ofta till trovärdighetsfrågor och därför är det centralt att en omsorgsfull utredning på de omständigheterna som framförts sker och om det föreligger genuinitet från den sökande. Det är också viktigt att betona att bedömningen om trovärdighet av den muntliga berättelsen sker först efter att en ny prövning har beviljats.¹⁰⁷

6.3 Domstolsavgöranden

Nedan kommer ett flertal avgöranden framföras för att få en djupare förståelse och kunskap om hur domstolar valt att bedöma ärenden med fokus på religion som skyddsskäl där 12 kap. 19§, 12 kap. 1–3§§ och 4 kap 1–2§§ är det centrala. Det första rättsfallet handlar om fastställandet av tidpunkten när en ny omständighet borde ha åberopats. Det andra fallet berör ett avgörande om konvertering och kravet på giltig ursäkt. Det tredje och sista rättsfallet berör en genuin övertygelse.

6.3.1 Fastställandet av tidpunkten när en ny omständighet borde ha åberopats

I rättsfallet MIG 2019:25 handlar det om en afghansk man, MR, som vid oktober 2015 ansökte om asyl i Sverige. Ansökan kom därefter år 2018 i november att avslås. Året efter detta kom mannen att ge in en anmälan om verkställighetshinder med hänvisning till att han konverterat till kristendomen. Som bevis hade han med sig fotografier och dopbevis från sin dopnings ceremoni. Migrationsverket kom att besluta att ytterligare avslå hans ansökan om uppehållstillstånd med hänvisning till 12 kap. 18§ UtL samt att frågan inte får tas upp till ny prövning av 12 kap. 19§ UtL.

MR överklagade Migrationsverket beslut och gav in en skrivelse från sin doppräst. Migrationsdomstolen valde att avslå överklagan. Domstolen motiverade att de förelåg en skyddsgrundande omständighet och att det fanns beviskrav som krävs för att en ny prövning ska beviljas. De ansåg däremot att det inte är ursäktligt att MR inte tidigare har åberopat sina tankar om trostillhörighet och den kristna tron, speciellt eftersom han varit så länge i Sverige. Det framgick dessutom i tidigare utredning att MR inte identifierade sig som en offentlig muslim när han kom till Sverige.¹⁰⁸

MR överklagade domen och frågan migrationsöverdomstolen skulle ställa sig till var om nya omständigheten kan tänka sig bilda ett bestående verkställighetshinder och hur bedömningen i sådana fall skulle göras. Migrationsöverdomstolen började med att hänvisa till Europadomstolens praxis, där det framkommer att konvertiter kan riskera skyddsgrundande behandling i Afghanistan. Med det MR har framfört, det vill säga hans berättelse om sin konversion samt den skriftliga bevisningen han har tycker domstolen att det finns ett verkställighetshinder. Det som fanns kvar att bedöma var om en giltig ursäkt fanns till varför MR inte tagit upp detta redan i asylärendet. Migrationsöverdomstolen menar på att en skillnad görs när ett objektivt fastställande av en händelse inträffat och när man inte kan fastställa det. Ett exempel om regimskifte i hemlandet tas upp, migrationsöverdomstolen menar på att utifrån en objektiv iakttagelse går det i allmänhet att bedöma när den nya omständigheten skedde och när den sökande borde fått kännedom om denna. Däremot om den nya omständigheten binds samman med något som rör den sökandes person, menar domstolen att det inte alltid finns yttre aspekter som kunnat användas för fastställandet av tidpunkten när en ny omständighet borde haft åberopats. Ett exempel

¹⁰⁶ Migrationsverket, 2021

¹⁰⁷ Migrationsverket, 2021

¹⁰⁸ MIG 2019:25

på detta är att den sökandes ideologiska övertygelse ändrats. I dessa fall menar migrationsöverdomstolen på att tidpunkten för återopande av omständigheten ska i stället bedömas utifrån andra omständigheter som den sökande gjort troliga gällande sitt skyddsbehov. Har den sökande gjort troligt att den på grund av sin nya anförda omständighet riskerar skyddsgrundande behandling vid ett återvändande, ska det förutsättas att denne inte haft något behov till skydd tidigare på denna grund. I detta anförda fall saknas det skäl att ifrågasätta tidpunkten för när den sökande har trott att skyddsbehovet har uppstått.

I detta rättsfall hade MR berättat att han har under flertalet år tänkt över trosfrågor. Han har träffat en präst några gånger under hösten 2018 som lett till att han döptes sen i december, samma år. Anmälan kom in till Migrationsverket januari 2019 om verkställighetshinder. Migrationsöverdomstolen menar med att en konversion följer en längre process då överväganden i religiösa frågor bearbetas och därav hade MR ingen anledning att berätta om sitt religiösa övervägande innan han själv insett att han ville leva som kristen i hemlandet. MR hade uppgett att dopet var det avgörande steget för honom och därav kunde det inte krävas att han skulle berättat om de religiösa funderingar då han själv inte visste vad de skulle leda till.

Med detta sagt bedömde migrationsöverdomstolen att MR genom sin konversion och berättelse har gjort antagligt att det i hans fall finns ett sådan verkställighetshinder som avses i 12 kap. 19§ första stycket UtL. Vidare menar domstolen att det inte finns något skäl att ifrågasätta varför den nya omständigheten inte framförts tidigare. Därmed kunde inte heller omständigheten återopats tidigare, ingen giltig ursäkt krävdes. Migrationsdomstolens dom och Migrationsverkets beslut ska upphävas. MR ska beviljas en ny prövning av frågan om uppehållstillstånd enligt 12 kap. 19§ första stycket UtL för att Mr:s nya omständighet är ett bestående verkställighetshinder som avses i 12 kap. 1 eller 2§§ UtL.¹⁰⁹

6.3.2 Ett avgörande som berör konvertering och kravet på giltig ursäkt

Rättsfallet MIG 2007:13 avser en familj som ansökt om uppehållstillstånd samt arbetstillstånd. Migrationsöverdomstolen fann att påstådda brister i Migrationsverkets utredning om verkställighetshinder enligt 12 kap. 19§ UtL, inte kan menas utgöra en giltig ursäkt för att inte ha återopat omständigheterna tidigare och därav kan inte en prövning föranledas av frågan om uppehållstillstånd. Migrationsöverdomstolen uttalade sig dessutom att oavsett om en ny omständighet hade återopats och den är att anse som hinder mot verkställighet med stöd av 12 kap. 1, 2 eller 3§§, kunde inte familjen visat giltig ursäkt för att inte haft återopat omständigheterna tidigare. Därmed saknades de grund för att med hjälp av 12 kap. 19§ UtL lyfta frågan om uppehållstillstånd till en ny prövning.¹¹⁰

6.3.3 En genuin övertygelse

MIG 2011:29. I november år 2006 ansökte en man beviljande av uppehållstillstånd och anförde att han på grund av en otillåten relation med en kvinna riskerade förföljelse samt att dödas ifall han återvände till sitt hemland Afghanistan. I oktober 2008 valde Migrationsverket att avslå hans ansökan samt att utvisa honom från Sverige. Beslutet överklagades till migrationsdomstolen som sedan avslog överklagandet i september 2009. Migrationsöverdomstolen beslutade att inte bevilja prövningstillstånd i oktober 2009, varvid migrationsdomstolens dom vann laga kraft. Efter detta kom en ny skrivelse in från A den 24 november 2009 varav en ny omständighet hade återopats. A gjorde gällande att han har konverterat till kristendomen samt att han skulle riskera sitt liv på grund av konverteringen. Migrationsverket valde att inte bevilja mannen uppehållstillstånd med stöd av 12 kap. 18§ UtL samt att inte bevilja en ny prövning av frågan om

¹⁰⁹ MIG 2019:25

¹¹⁰ MIG 2007:13

uppehållstillstånd med stöd av 12 kap. 19§ UtlL. Vidare i rättsfallet biföll migrationsdomstolen överklagan och MR fick en ny prövning. Resten av målet rör frågan om uppehållstillstånd.

Målet kom att prövas igen varvid migrationsdomstolen nekade beviljande av uppehållstillstånd med motiveringen att A inte hade berättat varken för domstolen eller Migrationsverket om sitt intresse för kristendomen förrän avslaget på sin asylansökan. Dopet skedde efter asylavslaget vilket migrationsdomstolen menar innebär att konversionen varit symbolisk. Domstolen anser att det är märkvärdigt att A inte tagit upp om sin konversion tidigare då han själv anfört att intresset har existerat under en längre tid. Med detta menar domstolen att A inte konverterat av *genuin religiös övertygelse* utan endast på grund av att erhålla uppehållstillstånd. Vidare verkar ingen veta om konversionen från Islam till Kristendomen i Afghanistan.

A överklagade avslaget och yrkade på att migrationsöverdomstolen skulle bevilja honom uppehållstillstånd. Mannen hänvisade till landinformationen i Afghanistan varav det framgick att konvertiter löper en reell risk för utsättning av dödsstraff samt förföljelse. Genom vittnesförhör och skriftlig bevisning har han styrkt sin konversion och menar att det inte finns anledning att ifrågasätta personer som lämnat dessa uppgifter. Anledningen till att han inte berättat om sin konversion innan är på grund av att frågan är oerhört laddad i Afghanistan och byte av religion kan innebära en stor risk för förföljelse. Vidare menar A att bland afghaner här i Sverige är det allmänt känt att han konverterat och detta i sin tur gjort honom orolig för att vissa av dessa kan vara informatörer till hemlandet. Utöver intyg från ordförande i den församlingen han brukar besöka, samt intyg från pastorer har A även hänvisat till landinformation som UNHCR framtagit. Det framgår att en konversion från Islam är straffbar med döden. Migrationsverket bestred bifall till överklagandet. De hänvisade till både till sin tidigare bedömning samt migrationsdomstolens och anförde följande.

Verket menar att det är gripande och allvarsamt att besluta om att byta religion därav ska det avspeglas i den enskildes engagemang samt övervägande i religiösa frågor. Vidare menar verket att A inte gjort sannolikt att han har konverterat av genuin övertygelse och att han sedan i Afghanistan kommer att utöva kristendomen. Bevisningen i form av intygen som blivit framförda ger honom stöd för hans talan men verket anser att det finns trovärdighetsbrister i berättelsen. Sedan har inte konversion intresset framförts förrän efter avslaget, detsamma gäller dopet. Verket anser även att tillfälle getts flertalet gånger för berättande av konversionen, att A påstår att det inte hänt på grund av rädsla är inte trovärdigt. A saknar grundläggande kunskaper för religionen då han inte kunnat uppge någon kristen högtid, inte kan nämna något i bibeln som har betydelse för honom eller vetat när Jesus födelsedag firas.

Målet prövades vidare av migrationsöverdomstolen som angav att den sökandes uppgifter om konversionen och vad den har för betydelse för honom enskilt är i sin helhet vaga och allmänt hållna. Trots sin berättelse om bibelundervisning har A inte kunnat nämna någon berättelse han fäst sig vid ur bibeln eller någon central kristen högtid. Förhållandet sättet är anmärkningsvärt i och med att en genuin konversion måste antas vara ett viktigt ställningstagande för individen och ha en stor innebörd i personens liv. Med detta sagt menar migrationsöverdomstolen att det finns starka skäl att ifrågasätta genuiniteten. Migrationsdomstolen anser vid en samlad bedömning att mannen inte gjort sannolikt att hans konversion har sin grund i en genuin övertygelse. Domstolen anser därav också att A inte gjort sannolikt att han efter en återkomst till Afghanistan kommer leva som konvertit och därmed inte kommer att riskera ådra sig intresse från varken enskilda människor eller myndighets sida.

Frågan blir nu i stället om A till följd av en tillskriven kristen övertygelse kan löpa en sådan risk vid ett återvändande till sitt hemland. Migrationsöverdomstolen ansåg inte att A gjort sannolikt att han känner en välgrundad fruktan för förföljelse till följd av sin religiösa uppfattning i Afghanistan eller att han skulle riskera att straffas med varken kroppsstraff, tortyr eller annan typ av bestraffning. Därav kan han inte betraktas vara flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 1 och 2 §§ och kan inte beviljas uppehållstillstånd på någon av dessa anledningar.¹¹¹

6.4 Migrationsöverdomstolen

Migrationsöverdomstolens ansvar är att bidra till att migrationsrätten i Sverige utvecklas, detta är uttryckt i förarbetena i synnerhet gällande rättspraxis. I det stora hela är migrationsöverdomstolens huvudsakliga uppgift att ge vägledning genom prejudikat till de lägre instanserna om hur utlänningslagen ska tillämpas samt tolkas. Prejudikaten berör både processuella och materiella frågor. Under första tiden för migrationsöverdomstolens verksamhet låg betoningen på att etablera ett ramverk för den reviderande migrationsprocessen och ge vägledning till hur denna skulle fungera. De frågor som hanterades var exempelvis hur fördelningen av bevisbörda skulle gå till, förtydliganden av vilka rättskällor som skulle tillämpas. Sedan efter åren som gått har andra materiella frågor tagits upp om hur exempelvis en prövning av konversion ska gå till.¹¹²

För att domstolen ska ta upp ett fall krävs att ett prövningstillstånd beviljats men bara för att ett mål blivit beviljat ett prövningstillstånd behöver inte det betyda att den per definition är prejudicerande. Detta är på grund av att domen fortfarande är en benämning för bedömningen i sista instans. Det domar som anses vara vägledande är de avgöranden som migrationsöverdomstolen anser vara betydelsefulla.¹¹³

Det som däremot diskuterats för migrationsöverdomstolarna är om det är lättare att få sin överklagan bifallen i vissa domstolar i jämförelse med andra. Det är däremot inte så enkelt att bara dra slutsatsen om att domstolarna har dömt olika och att rättstillämpningen därmed är inkonsekvent. Orsaker till att likartade mål får olika utgång i olika domstolar kan bero på flera saker, exempelvis den sökandes personliga omständigheter liksom dennes möjligheter till internflykt. Det har dock visat sig sedan 2006 att rättspraxis spretar på ett anmärkningsvärt sätt.¹¹⁴

¹¹¹ MIG 2011:29

¹¹² Stern & Wikström, 2016, s. 25

¹¹³ Stern & Wikström, 2016, s. 25-26

¹¹⁴ Stern & Wikström, 2016, s. 26

7. Diskussion och slutsats

Studiens syfte har varit att besvara frågeställningarna: hur ett verkställighetshinder bedöms enligt 12 kap. 19§ UtlL samt hur en prövning av verkställighetshinder med religion som skyddsskäl ska bedömas och tolkas. Utlänningslagen bygger på den internationella rätten och i avsnittet nedan redogörs för bestämmelsens härstamning från den rättsliga regleringen inom EU. Studien avslutas med en diskussion rörande om skyddsändamålet uppnås genom praxis och hur stor ledning domarna egentligen ger för rättsläget.

7.1 Den allmänna regleringen gällande 12 kap. 19§ UtlL?

När en asylprocess har genomförts och den sökande har fått avslag på sin asylansökan får den ett beslut om antingen avvisning eller utvisning. Detta innebär att den sökande inte längre får stanna i Sverige. När ett beslut om avvisning eller utvisning inte längre går att överklaga har beslutet vunnit laga kraft. Trots ett lagakraftvunnet beslut kan vissa omständigheter tillkomma eller ändras som kan göra att utvisningsbeslutet inte kan utföras. I detta skede sägs det att ett verkställighetshinder föreligger. Verkställighetshinder innebär att det finns ett hinder för den sökande att åka tillbaka till sitt hemland. Nedan kommer regleringen av 12 kap. 19§ förklaras. Den allmänna bedömningen gällande 12 kap. 19§ UtlL handlar om en så kallad preliminär bedömning. Bedömningen görs för att fastställa om den sökande har rätt till en ny prövning och ifall kraven om antagandet av bestående hinder anses vara uppfyllda. Prövningen av paragrafen ska göras i den ordning som framgår i lagrummet. Avgörandet i MIG 2010:11 hänvisar till detta.

Migrationsverket ska först pröva om de nya omständigheterna kan antas utgöra ett bestående verkställighetshinder i enlighet med 12 kap. 1, 2 och 3§§ UtlL. Därefter ska verket pröva om omständigheten inte kunnat framföras tidigare och om den sökande kan visa giltig ursäkt till varför omständigheten inte åberopats dessförinnan. Ett till kriterium som måste vara uppfyllt för att 19§ ska kunna tillämpas är att Migrationsverket inte kunnat meddela ett beslut om uppehållstillstånd redan i 18§. Det vill säga att en ny prövning endast är möjlig om den sökandes omständigheter hänger samman med behov av skydd här i landet och inte om utlänningen åberopar anknytningsskäl, skäl av humanitär art mot verkställighet eller åberopar ett praktiskt verkställighetshinder. Vid dessa omständigheter är endast ex-officio bestämmelserna i 18§ tillämpliga. Kravet på giltig ursäkt har införts för att markera att prövningen är av extraordinär natur, detta uttrycks i 12 kap. 19§ andra stycket. Regeringen anförde i motiven till 19§ att kravet på giltig ursäkt måste inbegripas skyndsamt efter att nya omständigheter kommit fram som den sökande anser utgöra grund för skydd i Sverige och redovisar dessa för myndigheterna. Regeringen anförde vidare att vad som kan anses utgöra en giltig ursäkt får avgöras i det enskilda ärendet, exempelvis kan en giltig ursäkt i de enskilda fallen vara att utlänningen i hemlandet utsätts för traumatiska händelser som varit svåra att berätta om i ett tidigare skede. Som ovan nämnt är det dock viktigt att beakta att en ny prövning är ett extraordinärt rättsmedel och att varken tillägg av de ursprungliga grunderna eller modifieringar av dessa är något som inte ska kategoriseras som en ny omständighet.

Beroende på om förutsättningarna anses vara uppfyllda finns det möjlighet för Migrationsverket att ta upp frågan om en ny prövning för uppehållstillstånd. Leder den nya prövningen till att den sökande inte har rätt till uppehållstillstånd ska inte något nytt avvisnings- eller utvisningsbeslut meddelas. I MIG 2017 2007:13 kunde det inte fastställas varför en omständighet inte åberopats tidigare och därav kunde inte en giltig ursäkt fastslås vilket resulterade i ett avslag. Utifrån detta rättsfall samt de rättsfall som tagits upp, kan det utläsas att det krävs bra med underlag för att kunna säkerhetsställa bevisningen som den sökande åberopar. Flera faktorer måste samstämma för att kraven ska anses vara uppfyllda. Vidare kommer det förklaras hur 12

kap. 19§ kopplas samman med Sveriges åtaganden enligt den internationella rätten med möjligheten till en ny prövning. Utlänningslagen kan med enkel benämning sägas bygga på den internationella rätten.

Konventionen som haft störst påverkan på svensk rätt är EKMR, asylprocedurdirektivet samt skyddsgrundsdirektivet. Under 2010 införlivades dessa in till svensk rätt och EKMR inkorporerades dessutom i vår lagstiftning. Är benämningen lika inom den internationella rätten såsom den svenska rätten? Det finns många likheter som vi framfört i avsnitt 5.2, mellan den internationella rätten och den svenska utlänningslagen. Asylprocedurdirektivet innehåller regler angående den sökandes preliminära bedömning vid en avvisning eller utvisning. Denna bedömning innebär att de anförda omständigheterna undersöks efter att beslutets bifallits, den nya prövningen får enbart beviljas om den asylsökande inte kunde åberopa de nya omständigheterna tidigare. Det vill säga att stater kan enligt artikel 24 (1) välja att använda sig av en preliminär bedömning som ska vara i samband med ett avslutat asylärende enligt artikel 32.

Skyddsgrundsdirektivet är som sagt ett EU-direktiv och medlemsstaterna är bundna att uppfylla de krav som anges i direktivet. Syftet med direktivet är att säkerställa att alla medlemsstater verkställer samma kriterier när det handlar om vilka personer som är behöv av skydd. För att en person ska uppfylla kriterierna "flykting" inom den EU-rättsliga regleringen, ska utlänningen känna en välgrundad fruktan för förföljelse till följd av förföljelsegrunderna. Direktivet fastställer olika villkor för att en person ska beviljas asyl. I artikel 2c skyddsgrundsdirektivet definieras begreppet flykting, bestämmelsen är samma som i flyktingkonventionen och utlänningslagen.

Som nämnt ovan ska en prövning enligt 12 kap 19§ Utll göras ifall att verkställighetshinder åberopas som nämns i 12 kap. 1–3§§ Utll. Vilket innebär att en utvisning eller avvisning av en utlänning inte får verkställas om personen riskerar att utsättas för förföljelse eller riskerar att straffas med döden. Detta är en hänvisning till artikel 3 EKMR, som blir relevant i ett asylärende eftersom det strider mot förbudet inom artikel 3 i tortyrkonventionen. Ingen får utsättas för tortyr eller en annan omänsklig behandling, det vill säga non-refoulement-principen. Denna princip ska finnas med i varje steg av den sökandes bedömning. Ett exempel återfinns i MIG 2019:5 där man kan se hur domstolen hänvisar till internationell praxis gällande utlänningens risk vid ett återvändande. De hänvisade till Europadomstolens dom från den 21 januari 2011 i målet M.S.S mot Belgien och Grekland. I detta mål yrkade de på att frågan om en utvisning till ett annat land kan innebära att individen utsätts för en omänsklig behandling, vilket i sin tur strider mot artikel 3 EKMR. Domstolen menade på att benämningen i artikel 3 EKMR återfinns i 12 kap. 1§ Utll, där ett generellt förbud stadgas mot utvisning och avvisning av en person om det finns en skälig anledning till att utlänningen kan utsättas för dessa risker. Vidare påpekade domstolen att principen om non-refoulement återspeglas i 12 kap. 2§ Utll. I målet har en man konverterat till kristendomen och riskerar därmed att utsättas för omänsklig behandling vid ett avslag. Migrationsdomstolen hänvisade till ett nytt mål som motiverade att en ny prövning ska beviljas om det föreligger en risk för förföljelse i enlighet med tidigare internationell praxis. Med detta sagt upphävde migrationsöverdomstolen tidigare dom och beviljade mannen en ny prövning av fråga om uppehållstillstånd, med motiveringen att en kränkning enligt artikel 3 EKMR kan ske vid ett återvändande. Därmed är det ytterst viktigt att ta hänsyn till dessa eftersom de kan utgöra ett bestående hinder vid ett verkställighetsbeslut.

Sammanfattningsvis går det att konstatera att paragrafen är en härstamning från den internationella rätten. Som tidigare nämnt återspeglas non-refoulement principen i både 12 kap. 2§ samt EKMR:s artiklar 3 och 13. Dessa utgör en essentiell del när bedömning av antingen avvisning

eller utvisning blir aktuellt. Resultatet av undersökningen visar att kraven för den preliminära bedömningen som ställs i både internationell och svensk rätten är rätt lika och förhåller sig till varandra. 12 kap. 19§ är en prövning av extraordinär natur. Prövningen av paragrafen ska göras i den ordning som framgår i lagrummet.

7.2 Bedömning av verkställighetshinder gällande religion som skyddsskäl

Nedan kommer verkställighetshinder förklaras när religion anges som skyddsskäl. Prövning av religion som skyddsskäl har beskrivits som en av de mest komplexa på grund av att begreppet religion inte definieras i flyktingkonventionen, trots att religion är en utav de fem grunderna som kan utgöra skydd för förföljelse. Därav väcker prövningen trovärdighetsfrågor som är unika av sitt slag och som oftast överlappas med andra grunder för skyddsstatus. Det som ska inhämtas vid en bedömning är relevant, trovärdig och aktuell landinformation. En tillräcklighetsprövning ska genomgå och efter det ska en trovärdighetsbedömning göras. För människor som har konverterat ska en mer ingående trovärdighetsbedömning genomföras. Detta är det som behövs för att en bedömning och prövning ska kunna ske när religion anges som skyddsskäl.

Prövningen av 12 kap. 19§ UtL ska som nämnts ovan göras i den ordning som framgår i lagrummet. Migrationsverket ska pröva om den nya omständigheten kan utgöra ett bestående verkställighetshinder i enlighet med 12 kap. 1, 2 och 3§§ UtL samt att verket ska pröva om omständigheten inte kunnat framföras tidigare eller om den sökande kan visa giltig ursäkt till detta. Religion som skyddsskäl har visats sig vara ett hinder för att kunna verkställa ett beslut om antingen av- eller utvisning och det är här antingen 12 kap. 18§ eller 19§ blir aktuella. I rättsfallet MIG 2007:13 kunde det inte fastställas varför en omständighet inte åberopats tidigare och därav kunde inte en giltig ursäkt fastslås vilket resulterade i ett avslag. Vidare kommer rättsfallet MIG 2011:29 och MIG 2019:25 att beröras, dessa avgöranden rör olika delar av processen. Det förstnämnda fallet rör 12 kap. 19§ UtL och det andra efter att ny prövningen har beviljats. I MIG 2011:29 var den centrala frågan om en genuin religiös övertygelse förelåg. Verket beslutade att om att inte bevilja mannen uppehållstillstånd med stöd av 12 kap. 18§ samt att inte bevilja en ny prövning om uppehållstillstånd med stöd av 12 kap. 19§. Migrationsdomstolen kom dock att bifalla överklagandet och mannen fick en ny prövning. Vidare berörs frågan om uppehållstillstånd. I målet framförs om hur en trovärdighetsbedömning kan gå till på så sätt att genuiniteten ifrågasattes. Resultatet var att migrationsöverdomstolen inte ansåg att mannen hade en genuin övertygelse, då konverteringen hände efter hans "första" avslag. Mannen hade åberopat bevisning i form av dopbilder samt intyg från pastorer. Domstolen ansåg däremot att det var märkvärdigt att han inte tagit upp sitt intresse för kristendomen i ett tidigare skede i utredningen. Migrationsöverdomstolen finner sammantaget att A inte har gjort sannolikt att han känner en välgrundad fruktan för förföljelse och kan därmed inte betraktas som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 1 och 2§§ och beviljades följaktligen inte uppehållstillstånd i Sverige på någon av dessa grunder.

I avgörandet MIG 2019:25 tas det upp vad det innebär att en omständighet inte berättats tidigare. Här menar migrationsöverdomstolen på att en skillnad görs vid ett objektivt fastställande av en inträffad händelse och när man inte kan fastställa en sådan. Utifrån en objektiv iakttagelse kan det gå att fastställa när den nya omständigheten har hänt. När det kommer till omständigheter som binds samman med den sökandes person, exempelvis ändring av ideologiska övertygelse, då finns inte alltid aspekter som kan fastställa när en ny omständighet borde ha åberopats. I dessa fall menar migrationsöverdomstolen på att tidpunkten för åberopande av omständigheten ska i stället bedömas utifrån andra omständigheter som den sökande gjort troliga gällande

sitt skyddsbehov. Har den sökande gjort troligt att den på grund av sin nya anförda omständighet riskerar skyddsgrundande behandling vid ett återvändande, ska det förutsättas att denne inte haft något behov till skydd tidigare på denna grund. I detta anförda fall saknas det skäl att ifrågasätta tidpunkten för när den sökande har trott att skyddsbehovet har uppstått. Migrationsöverdomstolen bedömde att mannen genom sin konversion och berättelse gjort det antagligt i sitt fall att ett verkställighetshinder avses föreligga i enlighet med 12 kap. 19§ UtL. I och med att det inte fanns någon anledning till att ifrågasätta varför omständigheten inte framförts tidigare på grund av hans situation, krävdes inte heller någon giltig ursäkt.

MIG 2011:29 och MIG 2019:25 behandlar frågan om konversion samt frågan om en ny prövning enligt 12 kap. 19§. I MIG 2011:29 blir en ny prövning aktuell och i MIG 2019:25 har en prövning beviljats. Med detta sagt är det olika delar i processen som berörs. Dock kan det inte förbises att domstolarna motiverar grunderna om religion på olika sätt. Det som upplevts genom studiens gång är att den sökande kan ha svårt att visa förhållandet till tidpunkten för den nya omständigheten, ibland kan personer berättat om sin konversion antingen för tidigt eller försent i en asylprocess. Det vi kan avläsa från MIG 2019:25 är att det inte finns en direkt skyldighet att berätta för verket när man tagit steget i en konversionsprocess eller när intresset uppstår för en annan religion. Domen menar i stället på att när det rör ens egen person så kan inte ett ifrågasättande ske när den sökande ska berätta om en sådan omständighet, utan det ska vara när individen känner sig redo. Däremot i det tidigare målet MIG 2011:29 kan man utläsa att det var ägnat att förvåna att personen inte nämnt sitt intresse för religionen tidigare. Detta kan innebära en nackdel för den sökande, men avgörandet från 2019 har en mer välvillig inställning på när den sökande kan förväntas redogöra detta. Som nämnt avgör dessa mål olika delar av processen och det medför i sin tur att de ställs olika beviskrav i de olika processerna. Trots att de avser olika delar blir frågan hur dessa prejudicerande mål kommer ha för betydelse för framtida avgöranden?

Det vi kan konstatera med denna studie är att tidpunkten för när en omständighet ska åberopas respektive inte behöver klargöras. Även om det rör frågor av komplicerad natur och att varje fall ska bedömas enskilt, så ska avgöranden primärt inte utgöra en nackdel för den sökande. Samtidigt är det en svår fråga att utreda. Sedan 2006 har flertalet migrationsmål splittrats på ett anmärkningsvärt sätt och vilken betydelse det kan få i framtiden är svårt att säga. Det som kan fastställas är att prövningen av 12 kap. 19§ är av extraordinär natur och att varje fall ska bedömas individuellt. Muntlig och skriftlig bevisning utgör en stor del av bedömningen och kan många gånger leda till att liknande mål får olika avslut.

Resultatet av den här undersökningen är att ett verkställighetshinder gällande religion som skyddsskäl är en komplicerad fråga där många faktorer måste samspela för att kriterierna ska anses vara uppfyllda. Trovärdighetsbedömningen kan avspeglas på olika sätt men utgör en viktig del i bedömningen gällande 12 kap. 19§ UtL, det blir ytterst centralt i 4 kap. 1 och 2§§ i synnerhet om någon konverterat Sur Place.

Källor och litteraturförteckning

Offentligt tryck

Prop. 2004/05:170, Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden
Prop. 2013/14:248, Genomförande av det omarbetade skyddsgrundsdirektivet

Rättsfall

MIG 2021:7

MIG 2019:25

MIG 2019:5

MIG 2015:2

MIG 2012:11

MIG 2011:29

MIG 2010:11

MIG 2008:20

MIG 2007:13

Nr 13163/87, Vilvarajah and others v the United Kingdom, Nr 13163/87, 30 Oct 1991

Litteratur

Seidlitz, M. (2019). *Asylrätt: En praktisk introduktion*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.

Stern, R. T., & Wikström, H. (2016). *Migrationsrätt, Skyddsbehov och trovärdighet-bedömning i asylärenden*. Stockholm: Liber AB.

Wikren, G., & Sandesjö, H. (2017). *Utlänningslagen, med kommentar*. Visby: Wolters Kluwer Sverige AB.

Elektroniska källor

Asylrättscentrum. (Hämtad 21-04-2021). *Verkställighetshinder- när utvisningen inte kan genomföras*. Hämtat från Sweref.org: <https://sweref.org/verkstattighetshinder/>

Gleisner, A.-S., & Arvidsson, U. (Hämtad 16- 04- 2021). *Avvisning*. Hämtat från Ne.se: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/avvisning>

Migrationsverket. (Hämtad 16-04-2021). *Så här ansöker du om asyl*. Hämtat från Migrationsverket: <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Att-ansoka-om-asyl/Sa-har-ansoker-du-om-asyl.html#:~:text=Om%20du%20vill%20s%C3%B6ka%20asyl,innan%20du%20kommer%20till%20Sverige.&text=Om%20du%20m%C3%B6ter%20gr%C3%A4nspolis%20n%C3%A4r>

Migrationsverket. (Hämtad 19-04-2021). *Frågor och svar om konvertering*. Hämtat från Migrationsverket: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Vanliga-fragor-fran-journalister/Konvertering-som-asylskal-.html>

Migrationsverket. (Hämtad 11-05-2021). *Olika Skäl för uppehållstillstånd*. Hämtat från Migrationsverket: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Migration-till-Sverige/Olika-skal-for-uppehallstillstand.html#:~:text=En%20person%20som%20vill%20bos%C3%A4tta,skydd%20undan%20krig%20och%20f%C3%B6rf%C3%B6ljelse>

Migrationsverket. (Hämtad 24-06-2021) *Rättsligt ställningstagande. Metod för prövning då religion, inklusive konversion och ateism m.m. åberopas som asylskäl - RS/027/2021*. Hämtat från Lifos. Migrationsverket <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=45318>